

COMUNA BERZUNȚI

Județul Bacău

Instituții publice

2011-10-03 13:43:11

BISERICA

Dintre toate institutiile care au functionat la nivelul localitatii, biserica este cea mai veche mentionata documentar. Ea poarta denumirea „Adormirea Maici Domnului”. Este ctitorie medievala a domnitorului Bogdan Lapusneanul. Este datata cu siguranta intre anii 1556-1562, are plan dreptunghiular cu absidele altarului in cinci laturi cu doua turla.

Este construita din piatra (gresie ciplita) soclul si caramida si var peretii. Initial a fost invelita cu tigla cu un catel de prindere, smaltuita in verde si maroniu roscat. Se pastreaza planul originar. In 1774 i s-a adaugat turla de la clopotnita si unele elemente decorative exterioare.

Planul este impartit in : altar, naos, pronaos si pridvor. Naosul este despartit de pronaos printr-un perete sustinut de doi stalpi din piatra cioplita. In pronaos se gaseste o bolta sub forma de calota.

Ancadramentele de piatra sculptata se pastreaza la usa de la intrare. Pe naos se inalta o turla in stil moldovenesc cu arcuri sustinute de console. In exterior turla are soclul patrat si apoi unul stelat.

In pridvor pe latura stanga se gaseste o casa a scarilor. Scara este de tip rodant, din lemn de stejar masiv, treptele fiind prinse intr-un snec tot din lemn de stejar. La peretii casei scarilor se gasesc patru cremeluri. In exterior peretii sunt decorati cu pilastri care au capiteluri simpli. Cu exceptia turlaelor care au fost fisurate biserica se gaseste intr-o stare de conservare buna.

Lacasul a cunoscut de-a lungul anilor mai multe lucrari de restaurare si consolidare, datorita efectelor pe care le-au provocat seismele si trecerea anilor.

Planul bisericii este asemanator cu cel al bisericii Sfanta Teodora din Iasi, Raducanu din Targu-Ocna si Doljesti din fostul judet Roman. Manastirea a avut cu siguranta pe langa rolul de locas de cult si inchinare si rol strategic de aparare asa cum s-a intamplat si cu celelalte lacasuri construite in aceeasi perioada.

Lacasul a fost ornamentat in interior cu o frumoasa catapeteasma din lemn de tei sculptat, catapeteasma inlocuita astazi cu o noua catapeteasma din stejar sculptat. Veche catapeteasma a fost realizata de staretul Macarie Levantos la 1893-1897. Catapeteasma veche merita conservata (desi este foarte caruita) pentru frumusetea si acuratetea ornamentatilor.

In interior peretii au avut picturi murale, care astazi sunt partial inlocuite cu zugraveala din lipsa fondurilor pentru refacerea picturilor.

Biserica este nominalizata drept monument de arhitectura medievala in Repertoriul monumentelor medievale din Moldova.

Biserica a fost sfintita la 20 iunie 1570 si are hramul „Adormirea Maici Domnului”- Sfanta Maria praznuit in fiecare an la 15 august.

Actualul locas de cult, cel mai mare din localitate a avut mult timp rol de manastire purtand si numele „Bogdan”, cu siguranta de la

ctitorul sau Bogdan. Lacasul are doua clopote mari , cu inscriptie poloneza, datand de la momentul sfintirii.

Lacasul a fost daruit in repetate randuri cu mosii si robii manastiresti de catre domnitorii timpului.

Exemplu la 20 aprilie 1570, Bogdan Lapusneanu Voievod intareste manastirii Berzunti, locul din jurul manastirii si tiganii. "Aceasta Sfanta manastire a noastra anume Berzuntul, care cu mila lui Dumnezeu si cu ajutorul preacuratei Maicii sale am ridicat-o noi...a dat jumatate sat pe Barlad(Ciofrestii-salase tigani, Abarsie la fundatura Nadisei)".

Sau 1568-1572, Bogdan Lapusneanu voievod, daruieste manastirii Berzuntul, care acum se numeste Bogdana, doua mori pe Putna, mori domnesti, cumparate de la Alexandru Lapusneanu.

Si exemplele ar putea continua, dar nu ne-am propus sa facem o monografie a acestui locas de cult.

Manastirea ca majoritatea din Moldova, a fost inchinata muntelui Athos.

Lacasul este astazi pastorit de preotul Roman Fanica si are in posesie o casa parohiala, un fond funciar de 5 ha. teren agricol. Cladirea domina localitatea de resedinta atat prin marimea ei, cat mai ales prin asezare, care spunem ca se afla pe un promontoriu ce domina centrul civic al localitatii. A fost si este alimentat cu apa din niste izvoare aflate in amonte. Apa venea pana la constructia actualei case de apa, printr-un sistem de olane din lut ars a caror fragmente se pastreaza la coltul muzeistic al scolii, fiind recuperate cu prilejul saptaturilor efectuate. In incinta bisericii se afla si o frumoasa troita din lemn de stejar ridicata in cinstea eroilor neamului din localitate, jertfite in Razboiul de Independenta si cele doua razboaie mondiale. Troita a fost ridicata din lemn de stejar de catre mesterul local Nicu Barzoaiei.

In partea de jos a satului de resedinta (fostul catun Moreni) se afla inca o biserică ortodoxa ridicata in anul 1837 de staretul Coste Macarie, lacas sfintit in iunie 1837 si are hramul"Sfintii Arhangheli Mihail si Gavril-8 noiembrie".

Biserica a cunoscut mai multe renovari si lucrari de consolidare ca urmare a distrugerilor provocate de seismele ce au avut loc de-a lungul anilor. Biserica are cimitir propriu si este in prezent pastorita de preotul Popa Emanoil.

In satul Buda la 1813 s-a ridicat un schit ce purta numele de Schitul Sava.

Initial constructia se afla pe coasta muntelui Berzunti(plai). Ca urmare a deselor actiuni de prada si greutatilor de aprovizionare, departarii de sat, lacasul s-a mutat la poala muntelui, in apropierea satului.

Biserica a fost sfintita la 1813 si a primit hramul"Schimbarea la Fata"-6 august. Un timp lacasul a fost parasit, constructiile din paiant si sindrila degradandu-se. Incepand cu 1988 odata cu venirea calugarului-preot Arsenie se reiau constructiile cu toate oprelistile puse. Astazi locasul reluandu-si activitatea. Sunt refacute chiliile, construite anexe gospodaresti:o frumoasa poarta de intrare in lemn sculptata de mesterul local Nelu Ababei, este renovata biserică, lacasul recapatandu-si importanta de altadata. Lacasul poseda si un patrimoniu agricol. Este frecventat de numerosi enoriasi din localitate si localitatile vecine, care pe langa faptul ca gasesc aici un loc de meditatie, au si ei posibilitatea petrecerii unor clipe de neuit datorita peisajului deosebit de atragator si curat. Lacasul are cimitir propriu.

In vechiul sat Butucaru, se infiinteaza o biserică romano-catolica, mentionata inca de la 1831 cu denumirea"Regina Maria". Lacasul este loc de inchinaciune pentru majoritatea locuitorilor din sat care sunt de rit catolic, este dotat cu orga, cimitir propriu, poseda un mic patrimoniu funciar si o casa parohiala.

Cladirile sunt foarte bine intretinute de preotul Vernica Francisc. Biserica s-a dovedit si se dovedeste o institutie consecventa in pastrarea traditiilor noastre crestine, realizand slujbe si procesiuni zilnice sau ori de ori sunt inscise in calendarul crestian de sarbatori.

SCOALA

Scoala reprezinta o alta institutie reprezentativa a localitatii. Cu

siguranta scoala s-a facut in localitate cu mult inainte de 1865, dar ca institutie de stat. Scoala este mentionata in Berzunti abia la 18 ianuarie 1885 cu un singur post de invatator.

Pana la aceasta data, potrivit traditiei, invatatura de carte se facea pe langa manastire. Din informatiile pe care le avem unul dintre primii dascalii a fost calugarul Iasie, care preda lectiile de citire si scriere folosindu-se de cartile bisericesci. La deschiderea oficiala a cursurilor primenii scoli de stat, primare, eveniment ce s-a produs la 15 ianuarie 1865, au luat parte 4 elevi si parintii acestora. Scoala nu avea un local propriu. Din septembrie 1920 in comuna isi deschid portile inca doua scoli primare in fostele sate Moreni si Buda.

In septembrie 1936 si in satul Dragomir isi incepe activitatea o prima scoala primara in loc inchiriat.

In septembrie 1945 si in catunul Basca isi incepe activitatea o scoala primara. Prin contributia directa a cetatenilor comunei si cu sprijinul organelor abilitate se realizeaza primele localuri proprii pentru invatamant. Astfel in anul 1935 in satul Moreni se realizeaza din paiant un local cu doua sali de clasa (actualul camin cultural), in 1950 in satul Buda un local cu o sala de clasa tot din paiant acoperita cu tabla zincata, in 1952 in satul Dragomir un local cu doua salii de clasa tot din paiant acoperit cu tigla. In 1964 in satul de resedinta Berzunti se construiește primul local tip cu patru sali de clasa si laborator, din caramida si acoperit cu placi azbociment.

In 1962 un asemenea local cu patru sali de clasa se realizase si in satul Basca. In 1970 in satul Moreni se construiește un local tip cu 4 sali de clasa si laborator din caramida si acoperita cu tigla. In anul 1974 in satul Butucaru Berzunti se da in folosinta un local cu doua sali de clasa pentru elevi din clasele I-IV.

In anul 1981 pentru satisfacerea nevoilor de spatiu liber pentru Scoala de centru unde functiona si prima treapta de liceu se realizeaza primul local modern cu parter si etaj cu 8 sali de clasa si laborator.

In general localurile de scoala existente dispune de o dotare corespunzatoare (sali de clasa, mobilier, fond de carte, planse, etc.).

Actiunea de dotare a unitatilor cu material didactic si mai ales aparatura moderna a ramas un deziderat.

Privind personalul didactic se poate aprecia ca scolile din Berzunti s-au bucurat inca de la inceput cu invatatori inimosi, dornici de da invataceilor cat mai multe cunostinte si pilde morale.

Daca avem in vedere ultimul an de invatamant 2005-2006 in unitatile scolare din Berzunti au functionat: 8 educatoare, 20 invatatori, 18 profesori, care au indrumat 8 grupe de prescolari, 20 clase primare, 13 clase gimnaziale, cu un efectiv total de 2240 prescolari si 756 elevi.

Multe cadre didactice s-au ridicat din randul fostilor elevi ai scolii din localitate. Amintim doar pe: Sandu Dan, Jugaru Coonstantin, Hampau Eugenia etc.

De pe bancile scolii din Berzunti „si-au luat zborul”, intrand in lupta cu viata, multi oameni de seama: Nicolae si Penelopia Mihalache, Balan Grigore, Maria Fecioru, doctor in teologie Dimitrie Fecioru, ofiterii Bucuroaia Dumitru, etc.

CAMINUL CULTURAL

Caminul cultural s-a infiintat in anul 1937.

Denumirea sa este pentru inceput „Bogdan Voievod” si facea parte din „Fundatia culturala regeasca”. Denumirea sa este data dupa cititorul bisericii manastire in jurul careia s-a dezvoltat asezarea rurala.

Institutia foloseste drept local vechiul local al Scolii nr. 2 Berzunti (Moreni), neavand un local propriu. Institutia mai foloseste un spatiu care pana la renuntarea la prima treapta a servit drept atelier scoala.

Caminul cultural desi vitregit ca spatiu a reusit sa valorifice frumoasele traditii si obiceiuri folclorice care dainuiesc de veacuri. A participat la majoritatea manifestarilor culturale-artistice organizate

la nivelul institutiilor de cultura (Dialoguri pe aceeasi scena cu Hunedoara, Constanta si Festivaluri folclorice si de datini stramosesti), fiind laureat cu diferite premii si diplome.

Cele mai importante Diplome si premii obtinute au fost: Diploma pentru participare la cel de-al IV-lea Festival Mondial al tineretului, studentilor pentru pace si prietenie din Bucuresti, 1953;

Diploma de onoare 1967 pentru formatia de datini si obiceiuri;
Diploma Festivalului folcloric al Slanicului editia 1968 pentru formatia de copii si tineret;
Diploma Festivalului Slanicului, editia 1969, 1970, 1971, pentru formatia de datini si obiceiuri;
Diploma Festivalului „Sub cer cu cantece si flori”, editia a-IV-a in 1971, 1972 ;
Diploma si premii la manifestarile traditionale organizate de Muzeul Satului din Bucuresti si de Etnografia din Sibiu.

Caminul cultural prin ansamblul de datini si dansuri populare „Vatra”, a reprezentat Romania la Festivalul international de folclor din Cehoslovacia „Stracnice” 1984 ocupand un meritat loc II . Membrii ai acestui ansamblu si creatori populari (Vranceanu Dumitru si Toma Toader) au reprezentat Romania la Festivaluri folclorice in Turcia, Italia si Franta.

Caminul cultural Berzunti s-a evidentiat la toate festivalurile si manifestatiile folclorice organizate la nivel de judet si national, clasandu-se de obicei pe unul din primele trei locuri.
A organizat totodata actiunii in colaborare cu Ansambluri artistice ti interpreti de marca si scenei romanesti la nivelul localitatii.

S-a colaborat fericit cu Ansamblurile „Busuiocul” al Centrului de indrumare a creatiei artistice de masa, „Plaiurile Bistritei”, de pe langa Casa de Cultura din Bacau, „Doina Trotusului”, „Doina Vrancei” si interpretii : Angela Moldovan, Nicolae Sabau, Tita Barbulescu, Horia Serbanescu, Ion Dragoi, Mariana Lungu, Nina Pislara, Anton Achitei, Daniela Condurache, George Sarbu, Fratii Chirita, etc.

O buna colaborare a avut si Televiziunea Romana, Radioul care au realizat inregistrari filmate sau video, programate pe programele nationale.

Caminul cultural nu dispune din pacate numai de spatiu ci si de rechizitele necesare (costume, aparatura de practica audio) folosind cu precadere pentru organizarea unor activitati distractive numai taraful de lautari din satul Basca.